

Ilmastotoimien näkyvyys Raisiossa

Raision kaupunki | Ulrika Nordblom, Elinvoima- ja
kilpailukykytoimiala 25.4.2024

raisio

SISÄLLYS

1. Johdanto	2
2. Kyselyn tulokset ja vertailu aikaisempiin tuloksiin	3
2.1. Taustakysymykset	3
2.2. Asenteita mittaavat kysymykset	4
2.2.1. Mikä on oma suhtautumisesi ilmasto- ja kestävyysasioihin?	4
2.2.2. Mitä mieltä olet seuraavista väittämistä koskien Raision kaupunkia?	5
2.2.3. Miten pyrit omassa toiminnassasi huomioimaan ilmastoasiat?	6
2.2.4. Millaista tiedotusta, tietoa tai toimintaa toivoisit Raision kaupungilta ilmastoasioihin liittyen? ..	7
2.2.5. Mistä useimmiten saat tai haet tietoa ilmastoon ja kestävyteen liittyvistä asioista?	8
2.2.6. Oletko tutustunut Raision ilmasto- ja ympäristötyön seurantajärjestelmä Ympäristövahtiin? ...	8
2.2.7. Avoimet vastaukset.....	9
3. Johtopäätökset	11

1. Johdanto

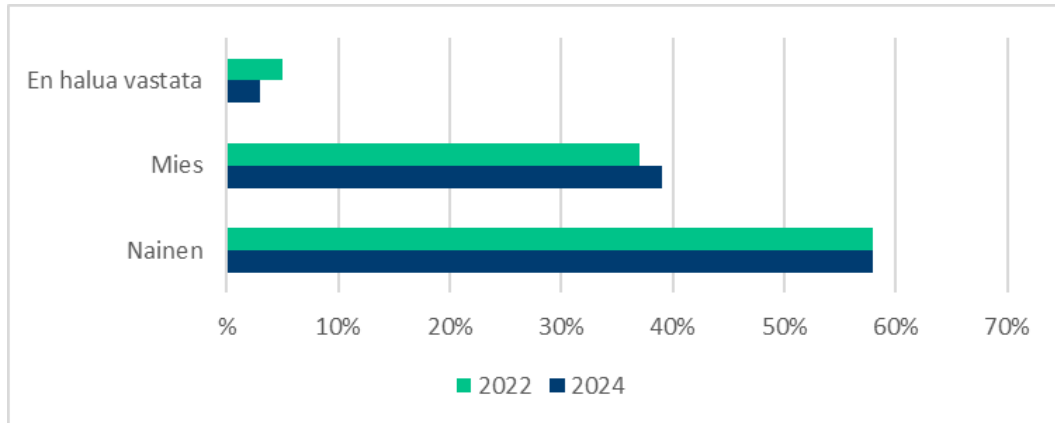
”Ilmastotoimien näkyvyys Raisiossa” –kysely oli auki kaikille kiinnostuneille Raision kaupungin sivulla 12. – 23.4.2024. Kysely tehtiin osana Ympäristöministeriön rahoittamaa Tulevaisuuden kestävä Raisio –hanketta. Kyselyn tavoitteena oli mitata hankkeen ilmastoasioille saamaa näkyvyyttä ja kerätä tietoa Raision asukkaiden ilmastoasenteista ja toiveista kaupungin ilmastotyön suhteen. Kyselyn toteuttamisessa käytettiin samoja kysymyksiä, kuin syksyllä 2022 tehdyssä kyselyssä, jotta vastauksia voitaisiin vertailla ja nähtäisiin, miten hankkeen viestintä on saavuttanut kaupunkilaiset.

Kyselyyn saatiin 33 vastausta, mikä on vähemmän kuin edellisessä kyselyssä, jolloin vastaajia oli 105. Vastauksia hyödynnetään Tulevaisuuden kestävä Raisio –hankkeen loppuraportoinnissa ja kaupungin ilmastoviestinnän ja -taphtumien suunnittelussa ja kehittämisessä.

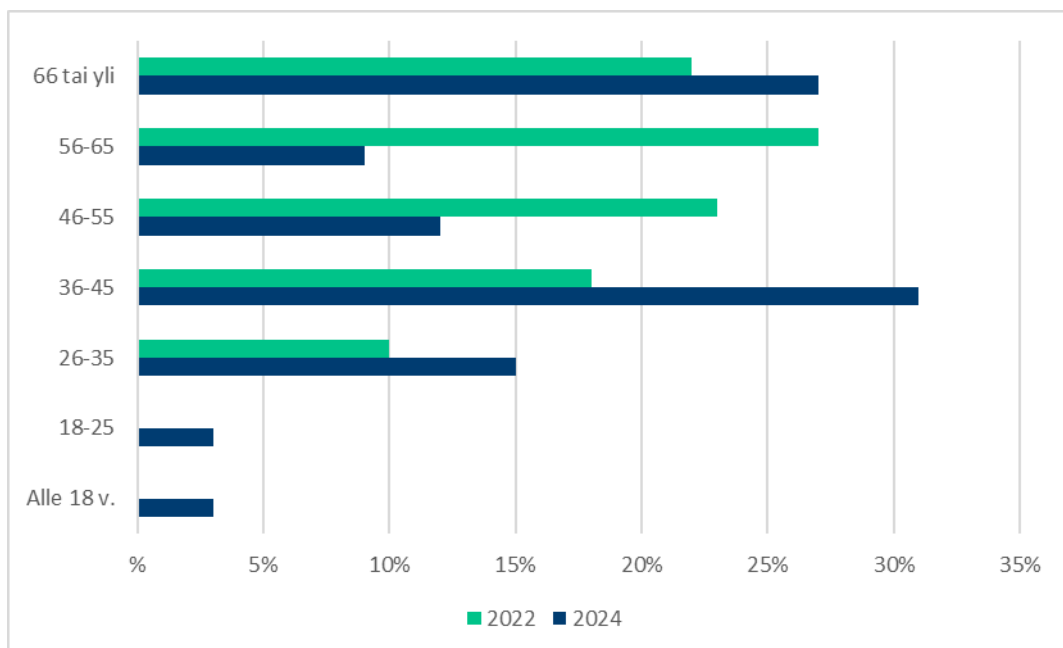
2. Kyselyn tulokset ja vertailu aikaisempiin tuloksiin

2.1. Taustakysymykset

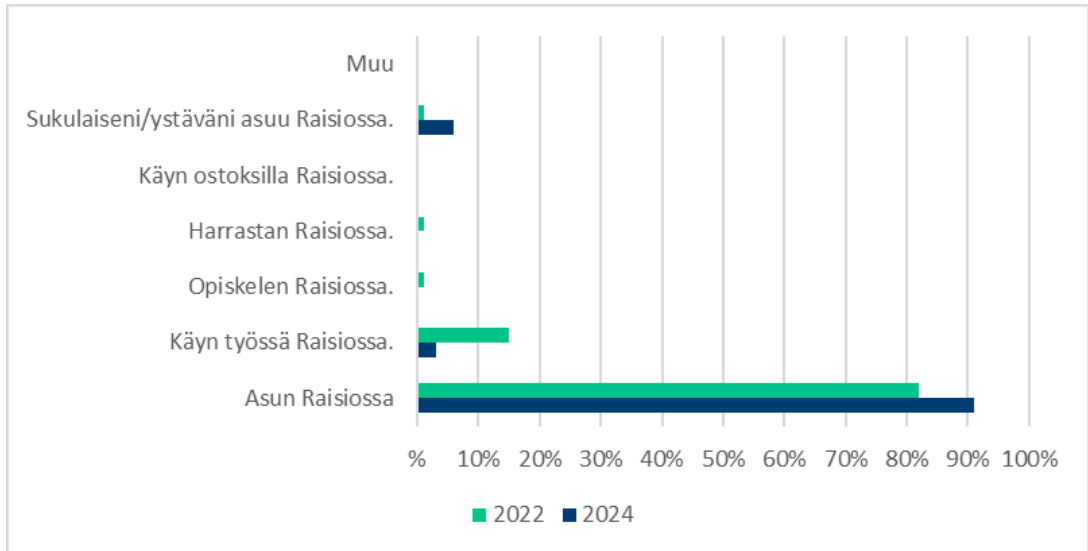
Kyselyyn saatiin 33 vastausta. Vastaajista 19 oli naisia, 13 miehiä ja yksi ei halunnut kertoa sukupuoltaan. Vastaajien sukupuolijakauma oli hyvin samanlainen kuin syksyllä 2022 tehdyssä kyselyssä.

Vastaajien ikäjakauma sen sijaan oli vuonna 2024 tehdyssä kyselyssä erilainen kuin vuonna 2022 tehdyssä ja tällä kertaa vastauksia saatiin myös nuoremmista ikäryhmistä, joista ei aiemmassa kyselyssä ollut yhtään vastausta.

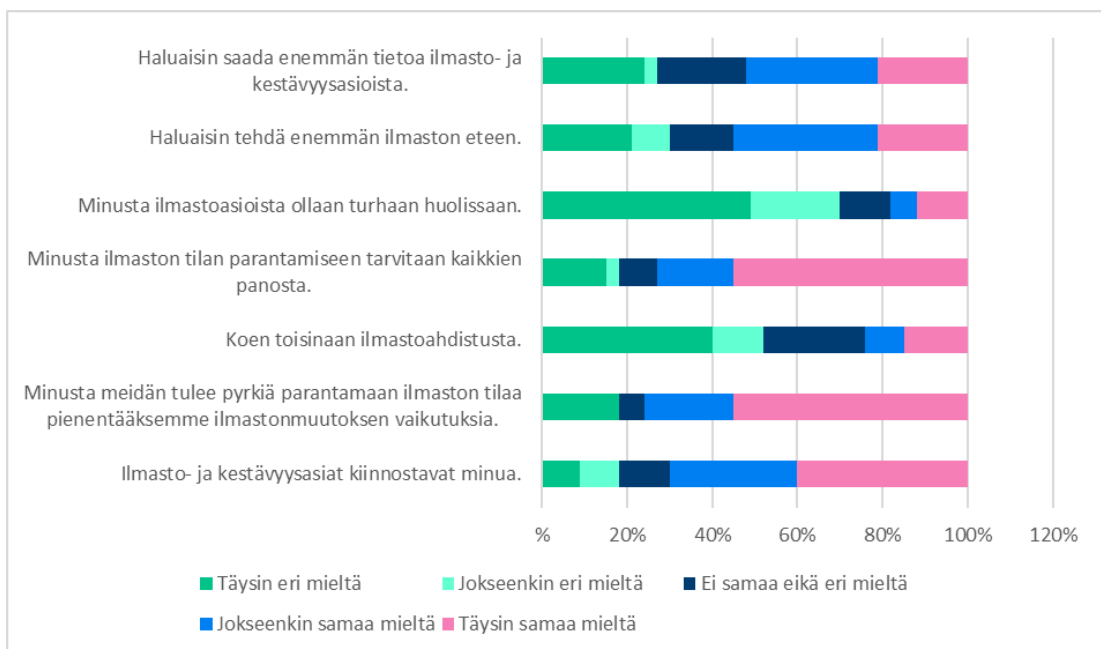
Suurin osa vastaajista (30 vastajaa) ilmoitti asuvansa Raisiossa, yksi vastaaja käy Raisiossa töissä ja kaksi vastaajaa käy Raisiossa sukulaisten tai ystävien luona.

2.2. Asenteita mittaavat kysymykset

2.2.1. Mikä on oma suhtautumisesi ilmasto- ja kestävyysasioihin?

Yli puolet (52%) kyselyyn vastanneista halusi saada lisää tietoa ilmasto- ja kestävyysasioista, ja 55% vastaajista oli halukkaita tekemään itse enemmän ilmaston hyväksi. Suurin osa (70%) vastaajista oli sitä mieltä, että ilmastosta ei olla turhaan huolissaan 73% vastaajista oli sitä mieltä, että ilmaston tilan parantamiseen tarvitaan kaikkien panosta. 24% vastaajista ilmoitti kokevansa toisinaan ilmastoahdistusta. 76% vastaajista oli sitä mieltä, että ilmaston tilaa tulee pyrkiä parantamaan ilmastonmuutoksen vaikutuksien pienentämiseksi ja 70% vastaajista ilmoitti olevansa kiinnostuneita ilmasto- ja kestävyysasioista. Kysymykseen saadut vastaukset ovat hyvin saman suuntaiset kuin vuonna 2022 tehdyssä kyselyssä.

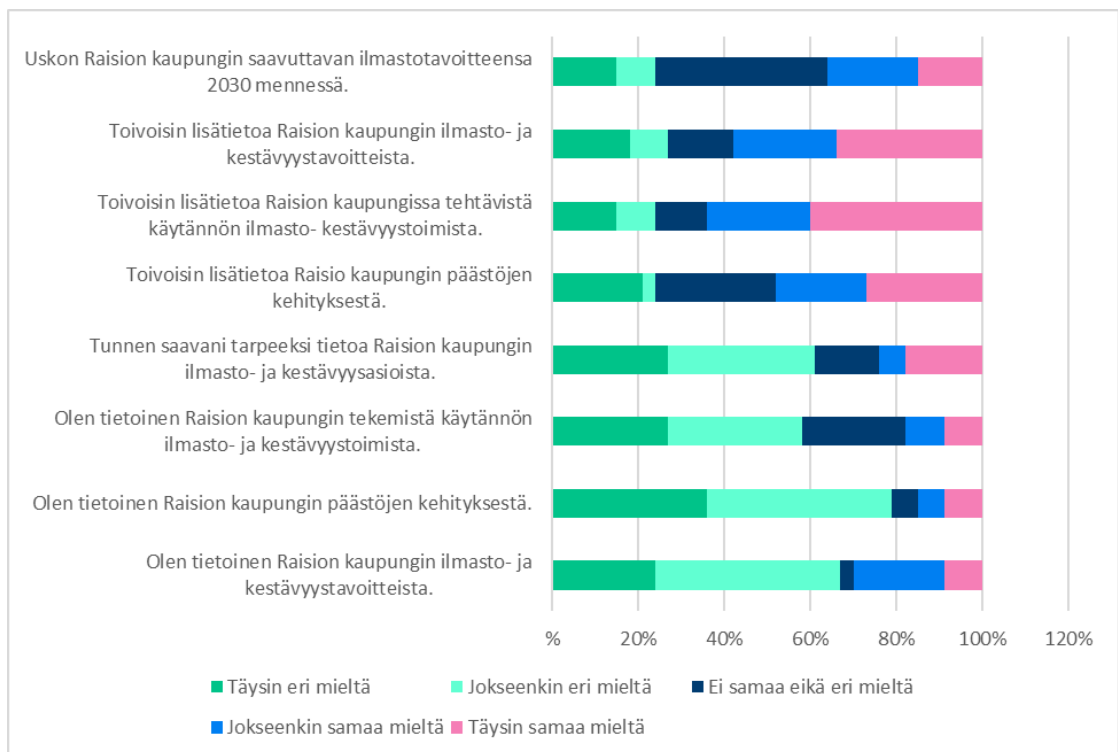
Vastaajat saivat halutessaan kertoa vapaamuotoisesti, millaisten asioiden he kokevat rajoittavan kestävien valintojen tekemistä omassa arjessaan. Vastauksissa mainittiin taloudelliset rajoitteet ja yksi vastaaja koki yksittäisen kuntalaisen tekemien toimien olevan tehottomia. Yhdessä vastauksessa nostettiin esiin liikennevalojen ajastamisen vaikutus liikenteen sujuvuuteen.

Vastaajilta kysyttiin myös, millaista tietoa he kaipaavat lisää ja mistä lähteestä. Kysymykseen vastasi vain yksi henkilö, joka toivoi luotettavaa tutkimustietoa, joka olisi luettavissa netistä.

2.2.2. Mitä mieltä olet seuraavista väittämistä koskien Raision kaupunkia?

Suuri osa (40%) kyselyyn vastanneista oli epävarmoja siitä, saavuttaako Raisio ilmastotavoitteensa 2030 mennessä. 36% vastaajista oli kuitenkin sitä mieltä, että tavoitteeseen päästään, ja vain 24% vastaajista epäili mahdollisuuksia päästä tavoitteeseen. Tämä oli merkittävin vastauksissa tapahtunut muutos, kun niitä verrataan 2022 tehdyn kyselyn tuloksiin, jolloin vain 24% vastaajista uskoi Raision pääsevän ilmastotavoitteeseensa. Muutoin kysymyksiin saaduissa vastauksissa ei ollut merkittävää eroa vuoden 2022 kyselyyn.

Yli puolet (58%) vastaajista toivoi lisätietoa kaupungin ilmasto- ja kestävyystavoitteista ja vielä suurempi osa (64%) toivoi lisätietoa kaupungin käytännön ilmasto- ja kestävyystoimista. Lähes puolet (48%) vastaajista oli myös kiinnostunut saamaan lisätietoa kaupungin päästötilanteen kehityksestä. Vain 24% vastaajista koki saavansa riittävästi tietoa kaupungin ilmastotyöstä ja vain 18% vastaajista ilmoitti olevansa tietoisia kaupungin tekemästä käytännön ilmastotoimista. Vielä harvempi vastaaja (15%) oli tietoinen Raision päästötilanteesta, mutta 30% ilmoitti olevansa tietoisia kaupungin ilmasto- ja kestävyystavoitteista.

2.2.3. Miten pyrit omassa toiminnassasi huomioimaan ilmastoasiat?

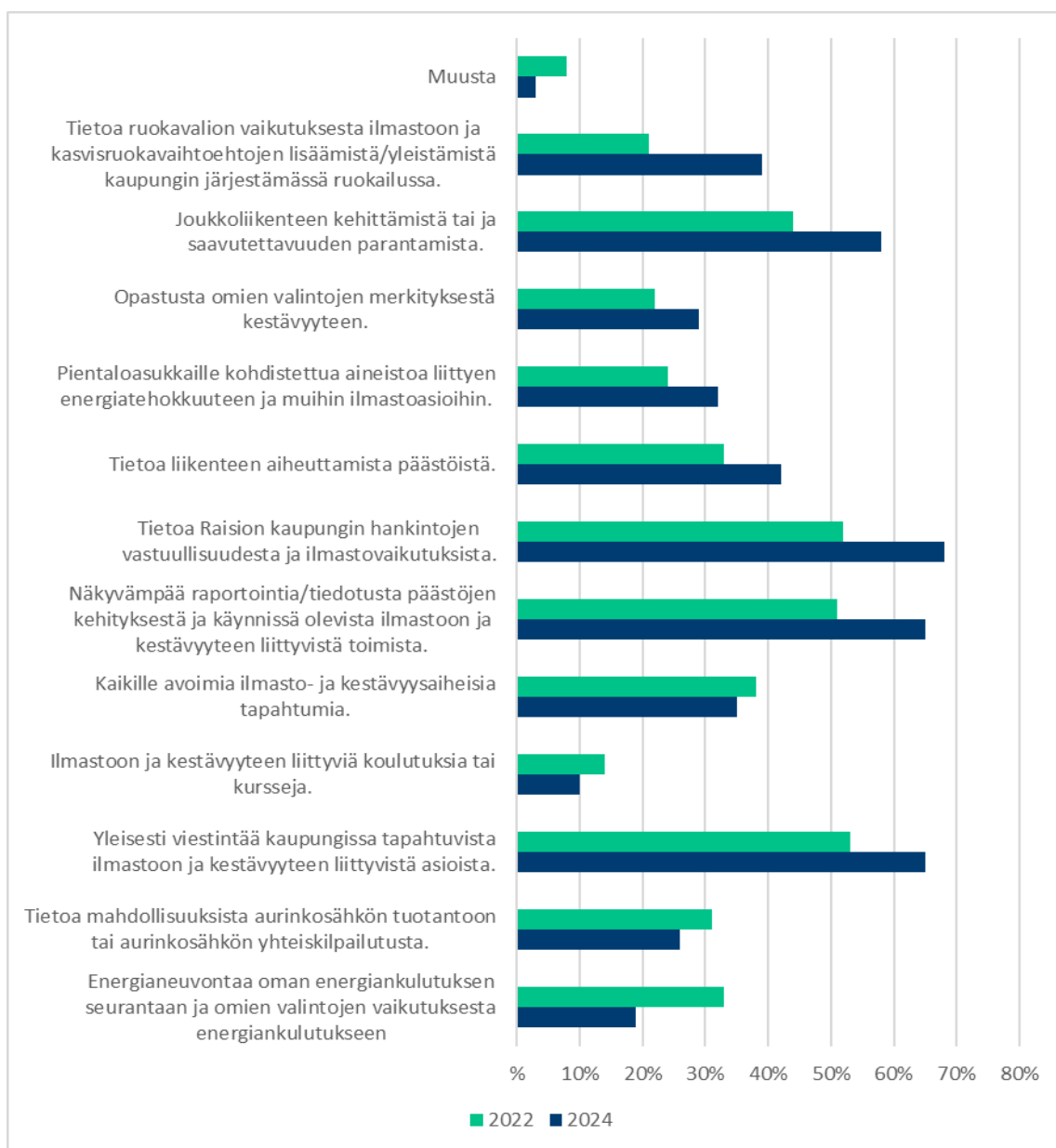
Kysyttäessä, miten vastaajat huomioivat ilmastoasia omassa toiminnassaan, useimmat vastaajat (94%) ilmoittivat kierrättävänsä yleisimmät jätejakeet. 88% vastaajista ilmoitti myös välttävänsä ruokahävikkiä ja 64% suosii ostoksillaan käytettyä tavaraa ja kunnostaa olemassa olevia tavaroitaan. Näitä valintoja arjessaan tekevien suhteellinen osuus oli vastausten perusteella kasvanut kyselyjen välillä. Aiempaa useampi ilmoitti myös suosivansa kasvisruokaa ja käyttävänsä uusiutuvaa sähköä. Kaiken kaikkiaan kysymyksen vastaukset olivat melko saman suuntaisia kuin edellisessä kyselyssä. Merkittävin muutos oli tapahtunut yhteiskäyttövälineitä käyttäneiden vastaajien määrässä. 11% aiempaa useampi ilmoitti käyttäneensä tai vuokranneensa yhteiskäyttöistä autoa, polkupyörää tai muuta laitetta.

Muiksi tavoiksi huomioida ilmastoasia vastaajat ilmoittivat mm. kauppa- ja harrastusmatkojen yhdistämisen työmatkoihin, junan ja hybridiajoneuvojen käytön, kulutuksen vähentämisen ja energian säästämisen esimerkiksi ruuanlaiton yhteydessä.

2.2.4. Millaista tiedotusta, tietoa tai toimintaa toivoisit Raision kaupungilta ilmastoasioihin liittyen?

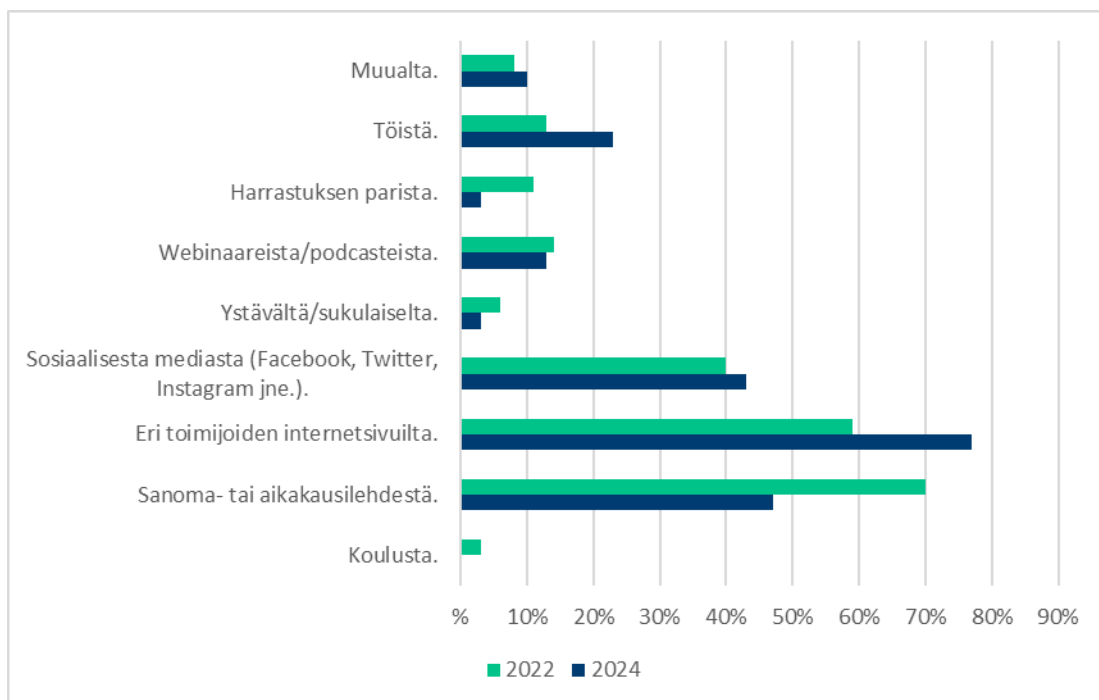
Kyselyssä toivotuimmiksi kaupungin ilmastotoimiksi nousivat kaupungin hankintojen vastuullisuudesta tiedottaminen (68%), näkyvämpi ilmastotyön ja päästökehityksen raportointi (65%), yleinen ilmasto- ja kestävyysasioiden tiedotus (65%) ja joukkoliikenteen kehittäminen (58%). Suhteellisesti suurin muutos vastauksissa verrattuna aikaisempaan kyselyyn oli, että kiinnostus ruokavalion vaikutuksista ilmastoon ja kasvisruoan lisäämiseen kaupungin järjestämässä ruokailuissa oli lähes kaksinkertaistunut. 39% vastaajista toivoi nyt panostusta ilmastoystävällisiin ruokailutottumuksiin, kun vuonna 2022 tehdyssä kyselyssä vastaava luku oli vain 21%. Energianeuvonnan kysyntä taas oli laskenut huomattavasti, mikä todennäköisesti johtuu siitä, että aiheesta tiedottamiseen on panostettu viime aikoina huomattavasti energian huonon saatavuuden ja korkeiden hintojen vuoksi.

Muita odotuksia kaupungin ilmastotyölle oli toive siitä, että ilmastosta puhuttaessa pysyttäisiin faktoissa, eikä niitä muunneltaisi poliittisten ideologioiden vuoksi.

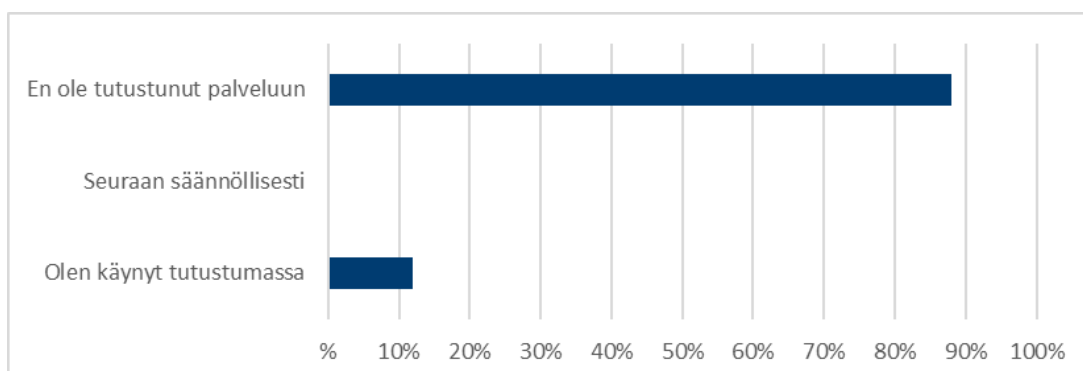
2.2.5. Mistä useimmiten saat tai haet tietoa ilmastoon ja kestävyteen liittyvistä asioista?

Kysyttäessä vastaajien tottumuksista ilmasto- ja kestävyteen liittyvän tiedon hakemisesta useimmat vastaajat (77%) ilmoittivat hakevansa tietoa internet-sivuilta. Toiseksi suosituin tietolähde oli sanoma- ja aikakauslehdet (47%) ja kolmanneksi suosituin lähde oli sosiaalisen median kanavat (43%). Vastauksissa oli huomattavia eroja vuonna 2022 tehdyssä kyselyssä ilmoitettuihin suosituimpiin tietolähteisiin, mikä saattaa liittyä kyselyyn vastanneiden erilaiseen ikärakenteeseen. Muita käytettyjä tietolähteitä olivat television dokumentit, järjestöt ja korkeakoulut, sekä muut verkostot.

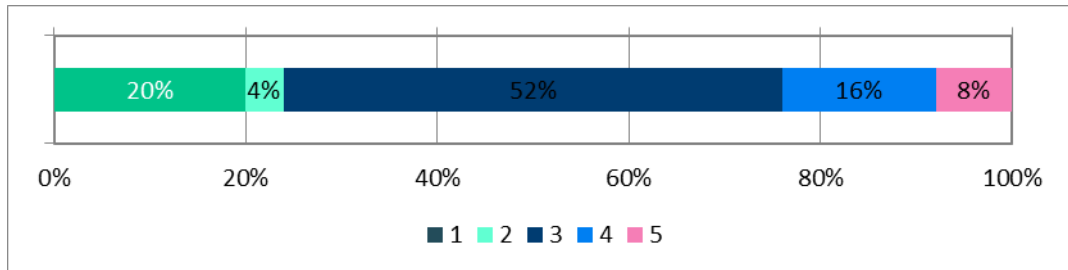

2.2.6. Oletko tutustunut Raision ilmasto- ja ympäristötyön seurantajärjestelmä Ympäristövahtiin?

Kyselyyn vastanneista 33 henkilöstä vain neljä oli käynyt tutustumassa Raision marraskuussa 2023 käyttöön ottamaan Ympäristövahti-järjestelmään.

Kysyttäessä miten hyödyllisenä vastaajat pitivät Ympäristövahtia (1 = ei lainkaan hyödyllisenä, 5 = erittäin hyödyllisenä), suurin osa vastaajista oli epävarma järjestelmän hyödyllisyydestä, mikä todennäköisesti johtuu siitä, että niin harva oli käynyt tutustumassa järjestelmään.

2.2.7. Avoimet vastaukset

Kyselyn lopuksi vastaajat saivat jättää terveiset kaupungin ilmastotyölle. Vastaukset saatiin 11 vastaajalta.

"Nyt tunnutaan rakentavan tosi paljon uutta. Toivottavasti osataan pitää mielessä, että Raisio on tosi paljon pienempi pinta-alalta kuin monilla naapurikunnilla, joihin on kuntaliitoksella liitetty periferiaa. Toivottavasti kotikaupunkiani ei rakenneta ihan täyteen vaan säästetään myös oikeaa luontoa, koska itse rakastan asua täällä pääasiassa sen takia, että palvelut ovat tosi lähellä, mutta samalla pääsen muutaman sadan metrin päässä kotiovesta avautuvaan metsään ja peltomaisemaan sekä lahden merimaisemiin, eli luonto on todella lähellä ♥"

"Pyöräteiden ja kävelyteiden hyvä kunnossapito, leikkipuistot ja puistot viihtyisiksi ja vihertäviksi, autonopeuksille rajoitteita, kompostineuvontaa ongelmatilanteissa kuluttajille, joukkoliikenneyhteyksien parantaminen on tärkeää (tämän hetkiset reitit ovat kovin suppeita, enemmän pelkkä Raisio-turku-raisio linjoja ja mahdollisuuksia työssäkäyville, pansio-perno kiertävä bussi ennen turun keskustaa on todella turhauttava)"

"Raision on turha puhua sanaakaan ilmasto- ja luontoystävällisyydestä niin kauan kun ikimetsän tuhoaminen Kuloisten reunasta jatkuu."

"Minua huolettaa suuresti se, kuinka lähiympäristöstäni on hävinnyt ja häviämässä useita niittyjä rakentamisen alle. Tilalle tulee monokulttuurista nurmea, joka tuhoaa luonnon monimuotoisuuden (ja siten ilmasto). Tämä näkyy myös useilla omakotialueilla. Toivon että Raisio kannustaisi ja ohjaisi omakotiasujia ja taloyhtiöitä monimuotoisuuden turvaamiseen omilla pihoiltaan, ja välttämään nurmea sekä yksipuolisia puutarhakasveja. Toki myös kaupungin viheralueilla askel "villimpään" suuntaan olisi toivottava esimerkki. Myös valosaaste ahdistaa: missä Raisiossa voisi ihaila tähtiä ja revontulia, lähtemättä autolla maalle? (Huom. talviaikaan saavutettavassa paikassa ilman liukkailla kallioilla kiipeilyä)"

"Ruokaan liittyvissä valinnoissa pitää muistaa kotimaisuus. Suomalainen ruoka on turvallinen ja ympäristöystävällinen valinta. Tähän liittyy myös huoltovarmuus: kriisin aikana emme saa ruokaa muualta."

"Luonnonkukkaketoja mahtuisi hyvin eri paikkoihin, jotta niitä tarvitsevia hyönteisiä olisi enemmän. Halpa ja mukava teko kaikille koska myös ihmisille silmäniloa."

"Raision mäkkäriin roskia on Haunistentien ympäristössä todella paljon. Joten jotain pitäisi mäkkäriin tehdä sen eteen, että asiakkaat eivät heittele roskia kaduille. Välillä kävi joku mäkkäriin työntekijä ilmeisesti aamuisin keräämässä roskia, en tiedä käykö enää. Mutta tuulen mukana ne lentee pitkin joenvartta ja omakotitalojen pihalle. :(ja työntekijä keräsi roskia tietyn pätkän haunistentieltä ilmeisesti vaan."

"Raisiontiellä joutuu hiljaisenakin aikana jokaisessa risteyksessä punaisiin ja jarruttaa ja uudelleen kiihdyttää. Haaskaa polttoainetta, renkaita, jarrupaloja- ja levyjä ja aikaa. Heikentää paikallisesti ilmanlaatua. Valoja ohjataan hölmösti, päätiellä on vihreä mutta jos sivutiellä havaitaan liikennettä, pysäytetään päätie ja päästetään sivusta yksi auto, joka sekin pysäytetään seuraaviin valoihin??? Pitäisi olla niin, että päätiellä on vihreä kun siellä on liikennettä, sivuilta päästetään kun pääteillä ei ole liikennettä tai jos joutuu odottamaan yli 3 min. Yhdellä odotuksella pääsisi vihreälle linjalle. Halvalla saisi tehtyä ison ekoteon!"

"Liikenteen päästöt ja niiden aiheuttamat terveysongelmat: kun itse olen pyöräillyt ja kävellyt melkein koko elämäni ajan mm. Raisiossa vilkasliikenteisen tien kevyenliikenteen väylillä, miten paljon olen saanut saasteita ja myrkkyjä autoista ja maantiestä???!! Miten vaikuttavat mm keuhkoihin ja sydämeen? t. autoton"

"Ympäristövahtiin on vaikea ottaa kantaa, koska se on jäänyt tuntemattomaksi vaikka luen pääsääntöisesti joka päivä Raision uutiset netistä. Ei siitä ainakaan tarpeeksi kerrota, koska on jäänyt huomaamatta."

"Julkista liikennettä tarvitaan myös Raision länsiosiin. Kaanaasta ja Viheriäisistä ei pääse bussilla viikonloppuna minnekään. Osallistu siinä sitten."

3. Johtopäätökset

Kyselyyn saatiin tällä kertaa vain 33 vastausta, mikä voi johtua siitä, että kysely oli auki melko lyhyen ajan, mutta myös siitä, että sama kysely tehtiin jo kolmatta kertaa, mikä saattaa vähentää innostusta vastaamiseen. Saadut vastaukset noudattelivat kuitenkin edellisellä kyselykerralla saatujen vastausten linjoja, joten tuloksia voidaan pitää edustavina. Suurimmat eri vuosina tehtyjen kyselyjen välillä esiin tulleet erot vastauksissa voivat osittain liittyä vastaajien keskimäärin nuorempaan ikään. Asenteita mittaavissa kysymyksissä yhteiskäyttövälineitä käyttäneitä ja ruuan ilmastovaikutuksista kiinnostuneita ja kasvisruokaa suosivia oli enemmän kuin syksyllä 2022 tehtyyn kyselyyn vastanneissa. Toisaalta tulokset voivat myös kertoa asenteiden muovautumisesta, sillä ilmastokysymykset ovat paljon esillä ja ihmiset ovat tietoisia kestävyteen liittyvien valintojen merkityksestä. Kyselyyn vastanneista lähes kaikki ilmoittivat kierrättävänsä yleisimmät jätejakeet, mikä kertoo siitä, että jätteiden lajittelua pidetään jo ainakin osittain itsestään selvänä asiana.

Kaupungin ilmastotyön osalta vastaajat toivoivat eniten lisää tietoa kaupungin ilmastotavoitteista ja niiden edistämiseksi tehdyistä toimenpiteistä. Vastauksista kävi myös ilmi, että useimmat vastaajat eivät vielä olleet tienneet, että kaupunki on ottanut käyttöön ilmastotyön raportointi- ja seurantajärjestelmän. Ympäristöasioista tiedottamista on hankkeen aikana lisätty ja Ympäristövahdin kävijämäärät ovat olleet kasvussa, mutta kyselyn tulosten perusteella kaupungin ilmastotyön viestinnän tavoitavuuden ja Ympäristövahdistä tiedottamisen eteen on vielä työtä tehtävänä hankkeen päättymisen jälkeen. On hienoa, että kaupungin ilmastotyö kiinnostaa asukkaita ja siitä tiedottaminen on tärkeä osa kestävyystoimien edistämistä. Energia-asioissa tehty tiedottaminen on ilmeisesti kuitenkin tavoittanut asukkaat, sillä sen kysyntä oli vähentynyt edelliseen kyselyyn verrattuna, vaikka energian hinnat ovat puhuttaneet menneenä talvena.

Kyselyyn saaduissa vastauksissa nousivat esiin myös Raisiossa tyypilliset keskustelunaiheet, kuten huoli lähiluonnon säilymisestä ja toiveet joukkoliikenteen kehittämisestä, jotka ovat keskeisiä teemoja kaupungin ympäristötyössä. Joukkoliikennettä kehitetään yhteistyössä seudullisen joukkoliikennetoimijan Fölin kanssa ja muutokset tapahtuvat ison seudullisen palvelun yhteydessä hitaasti. Joukkoliikenteen pitkäjänteinen kehittäminen on kuitenkin merkittävässä osassa asukkaiden arjen ja liikenteen päästöjen osalta, sillä ne muodostavat Raision suurimman yksittäisen päästölähteen. Lähiluonnon säilyttäminen on tärkeää niin asukkaiden viihtyvyyden kuin luonnon monimuotoisuudenkin kannalta. Kaupunki on ylpeä ulkoilualueidensa hyvästä saavutettavuudesta ja niistä pyritään pitämään kiinni mm. tuoreella päätöksellä perustaa suojelualue Kuloistenmetsään. Kaupungissa on myös käynnistymässä yleispiirteisen luontoselvityksen teko ja työ luonnon monimuotoisuuden edistämiseksi. Nämä teemat tulevat jatkossakin olemaan tärkeä osa kaupungin ilmasto- ja ympäristötyön edistämistä ja viestintää.